

Descafeïnat, però cremós

L'obra de Goldoni 'La bottega del caffè' és una sàtira ben actual sobre els grans temes que ens preocupen o ocupen: l'avarícia, l'enveja i l'amor

DAVID SERRANO I BLANQUER / Fotografies de David Ruano

Carlo Goldoni ofereix a *La bottega del caffè* una visió amable, però carregada de crítica, de la societat corrompuda per les enveges, l'avarícia, les xafarderies que duen a la destrucció i a l'autodestrucció, d'aquí la falla moral resultant, de qui n'és el responsable. Un tema d'actualitat, ben cert. En una microsocietat com la nostra, els millets, montalls, gürtels, vestits a mida i picabaralles polítiques de pati d'escola de P3, resulta no només versemblant sinó un exercici d'higiene.

Goldoni planteja la tragicomèdia de manera elegant, sobria, només amb la concessió de Trappola, el servent, ullet fet a la Commedia dell'Arte, per contrarestar la solemnitat hipòcrita de la burgesia, o falsa burgesia, veneciana. Ho fa amb un text occurrent, enginyós, irònic, que construeix una trama en forma de conflicte *in crescendo* que embolcalla els personals en un espiral de neguit, de perversió, d'atzucac.

Al centre de la vida del cafè, en Marzio (Joan Anguera), la figura del burgès avorrit que ocupa el seu temps a generar embolics fruit de la seva inventiva i desig d'embolicar la troca. Ell sol genera falsos complots, possibles però falses infidelitats, convertint ballarines enamorades en hipotètiques prostitutes que reben homes "per la porta del darrere". Tot, però, partint d'un punt de realitat que l'espectador no descobreix fins al final (o que potser no ho fa, empès com està a jutjar-lo). No deixa de ser culpa de la voluntat d'infidelitat de Ramon Madaula, la posició que adopta la ballarina respecte el fals Comte Flaminio, Josep Julián, la hipocresia d'Eugenio (Pere Arquillué) respecte del joc i la dona (amb la venda de les úniques arracades de valor...), i un llarg etcètera.

Joan Anguera destaca en un paper brillant, d'aquells que vénen de gust als actors amb solera, que llueix en les seves rèpliques, replegat des de l'opció minimalista en el to. I hom s'oblida de les mitges veritats que ha escampat a tort i a dret, per la necessitat de condemnar-lo per les conseqüències que els seus actes haurien pogut tenir de no ser per l'angelical intervenció d'un home bo, un home rousseaunià fins a l'extrem, fins a l'extrem que esdevé fins i tot poc versemblant com a tal, en la seva construcció, basada en la bondat, la generositat, l'amistat, la lle-

Anguera, Ràfols i Arquillué, els pilars

Els intèrprets, a escena

Bassas, l'objecte del desig

ialtat, virtuts que ni es veu que fossin massa de moda a l'època goldoniana, i menys encara en l'actual... Aquest home bo, Ridolfo, amo del centre neuràlgic de la vida social veneciana és Mingo Ràfols, que havia protagonitzat el mateix paper en la lectura dramatitzada que ja dirigí Ollé el febrer de 2009 al mateix Romea.

Ràfols, en el seu paper de comerciant, que mira abans pels amics i els favors que deu que pel negoci, construeix els matisos indispensables tenint present que Goldoni l'ha dissenyat excessivament pla. Ridolfo-Ràfols desplega la seva professionalitat amb eficiència, especialment en el seu diàleg constant amb Marzio-Anguera, que ofereix un excel·lent contrast entre dues concepcions oposades davant les relacions humanes i els negocis.

Entremig emergeix la figura d'Eugenio, el burgès arruïnat per les seves dues addiccions: el joc i les dones. La ludopatia és el punt de partida del cúmul d'embolics causats per la seva actitud i les indiscrecions augmentades i ficcionalitzades de Marzio. Eugenio-Arquillué irradia energia per l'escenari des de la primera entrada. Contrasta l'angelical to cru de l'excel·lent vestuari amb la seva obsessió malaltissa per fer girar tot el seu món al voltant de la necessitat d'obtenir capital per al joc i per no desapropiar cap oportunitat per seduir qualsevol dona, per pelegrina que sigui. Arquillué desborda humanitat plena de contrastos i matisos: des de la maquinació, la desesperació en moments de síndrome d'abstinència, sensació de derrota, capacitat innata de seducció, etc. Una màquina actoral deixada anar.

En contrast a aquesta maregassa actoral, el fals Comte Flaminio excel·leix en una primera part on apareix majestàtic, amb el vestuari elegantíssimament acolorit, amb moviments propis d'un monarca histriònic que exerceix amb elegància el seu paper. Res no fa pensar en la falsedat del seu paper ni del seu càrrec ni de la seva identitat. Flaminio-Julién ens ofereix la màgia del teatre, amb moments delirants, dignes de la paròdia més directa, a vegades passades de voltes amb excés, però sempre efectiu i amb una gestualitat mil·limètrica, brillant.

Descobert el pastís, en l'escena més digna de la proposta escènica, el dinar organitzat per Eugenio com a agraïment als seu guany en el joc, Julién transforma el seu paper en el del marit descobert en les seves misèries, una metamorfosi plena de càstig moral també. La construcció escènica del dinar, amb la transparència del fons de l'escenari, configurant figures xineses amb les siluetes dels personatges grotescos, no per recurrent, deixa de ser d'una gran bellesa visual i d'una plasticitat i elegància dramàtica efectives. El posterior duel d'espases, tot i arrencar la rialla fàcil, és, com el ball bolliwoodià d'Eugenio, d'una direcció excessivament parroquiana.

Resulta sorprenent i paradoxal com es pot afrontar una obra que planteja la metàfora sobre la misèria humana des del vincament a l'esponsorització, més que res perquè això obliga els actors a evitar determinats moviments sobre l'escenari, amb un artefacte inútil. Art? Negoci? Com es pot combinar perquè estigui al servei de l'art i no a la inversa? Per pensar...

El joc dels equívocs centra la intriga

Arquillué en la seva salsa

Trappola, la concessió a la Commedia dell'Arte

El Cafè, de Carlo Goldoni

Direcció: Joan Ollé

Intèrprets: Mingo Ràfols, Joan Anguera, Pere Arquillué, Josep Julián, Àngels Bassas, Mireia Lluell, Paula Blanco, Xavier Capdet, Dafnis Balduz, David Segú.

Teatre Romea - www.teatromea.com